

L'anfàn prodeuggo

L'an 1841 lo dialectologue italièn Bernardino Biondelli y ave transcrì cheu verchón dè la « Parabola dè l'anfàn prodeuggo » én otàn dè patouè valdotèn (si dè Veulla, dè Ayas, dè Bar / Doas, dè Cogne, dè Dzegneu è dè Votornéntse).

Sette cheu verchón i rèprésènton ou dzor dè ouèi lè peu viel documàn dè proze valdotèna én patouè què no cognèsèn.

Apré caze 170 an dè adón, no pénsèn què y é bièn émportàn dè nèn rècouiilli dè verchón moderne, én-a pè tsaque que-meua valdotèna.

Én ommo y ave do bouébo. Én dzor, lo peu dzeveuo i di a chon pae : « Pappa, doé-mè la porchón di bièn qu'í mè totse ! ». È lo pae y a partadzé chè bièn.

Couoque dzor apré, lo mïoù y a réuni totte chè bague è y é parti ver én pai bièn louén dè lai ioù y a dépénsó to sen què y ave, én chè doèn a la déboche.

Apré què y ave to rodzé, y é arevoye én-a greusa faméa pè to pai è co lleu y a coménsé a pâti la fan. Adón y é alló fae lo valè ou servicho d'én ommo dè per lai, qu'í l'a mandó pè lè tsan vardà lè gadén. Y areu bièn voulù ch'impli lo véntro dè si reul qu'í ro-dzon lè gadén, ma gneun lle nèn doéve. Adón y é tornó én chè è ch'é deu : « Veuo dè-z-ovré dè mon pappa y an to lo pan qu'í voullon, è mè si seu a crèpà dè fan ! Dze voui m'én allà... tornà i méquio è dée a mon pappa què dz'é pètsé contre lo siel è contre lleu... què dze mèeuto ió d'être chon bouébo è qu'í mè tegnisse tsé lleu comèn én dè chè valè ». Adón y é parti pè tornà i méquio.

Y éve éncò louén can chon pappa l'a vu è y a avù compachón dè lleu ; i ll'a lambó éncòtre è i l'a émbasé plen dè tandresse.

Chon bouébo adón i ll'a deu : « Pappa, dz'é pètsé contre lo siel è contre vo, dze mèeuto ió d'être veutro bouébo ». Ma lo pappa y a comandó a chè valè : « Ommo, vitto ! Porté seu l'arbèillemèn peu bé è arbèillé-lò ; bette-lleu ou dèi én-a verdzetta è dè bote i pi. Désèn, allé prénde lo vé peu grase, quioué-lò. Mèdzèn è fèzèn féta, perquè mon bouébo y éve mor è èa y é tornó én veuya, ch'éve perdu è no l'en rètrovó ! ». È la féta y é coménchè.

Région Autonome
Vallée d'Aoste
Regione Autonoma
Valle d'Aosta

Assessorat de l'Éducation
et de la Culture
Assessorato Istruzione
e Cultura

lo gnalèi

VALTOURNENCHE

Lo bouébo maou y éve pè lè tsan. Én tornèn, protcho di méquio, y a séntù qu'í soévon è i dansévon. Adón y a crió én valè è i ll'a démandó sen qu'í capitéve, è lleu ll'a répondù : « Veutro frae y é tornó è veutro pae y a quiouó lo vé pe grase perquè i l'a trovó én bon-a santé ».

Én séntèn sette paole, i ch'é bièn amalesé, è i vouléve ió éntrà i méquio.

Adón chon pappa y é sourti è lo prèyéve d'éntrà, ma lleu ll'a répondù : « Y é én-a bléta d'an què dze travaillo pè vo, dz'é tedzor fè to sen què vo volivi, è a mè vo-z-é jamé doó gnénca én crouèi tsèvrèi pè fae féta avoué mè-z-amì ! Ma can l'otro bouébo i torne i mèquio apré què y a rodzé to chon bièn avoué dè putan-e, vo vo fézé quiouà pè lleu lo vé pe grase ! ».

Adón chon pappa ll'a deu : « Teu, mon minó, t'é to lo tén avoué mè, è to sen què y é dè mè y é co dè teu. Ma i faléve ben fae féta è étre quieu guèi perquè ton frae y éve mor è èa y é tornó én veuya, no l'enve perdù è èa no l'en rètrovó ».

lo gnalèi

Tiré de :
Évangile selon Luc 15 : 11-32 du Nouveau Testament

Publié en 2009 sur L'écho de nos montagnes — Paroisse de Valtournenche
Texte Collaborateur de Valtournenche pour la traduction: **Yvonne Barmasse**
La transcription a été soignée par le Guichet Linguistique